

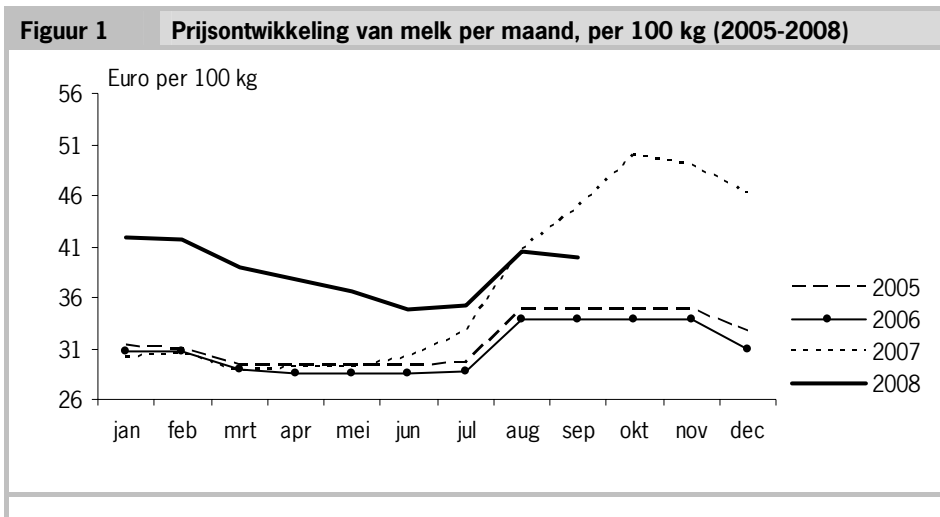
Derde kwartaal melkvee 2008: hogere kosten, lagere melkprijs

Jakob Jager en Jan Bolhuis

De melkaanvoer is zowel in Nederland als in de hele EU in de loop van het jaar gestegen. Door het ruimere aanbod daalt de melkprijs in het derde kwartaal van 2008. Het saldo ligt ook lager dan in dezelfde periode vorig jaar, vooral vanwege de hogere kosten voor voer en meststoffen.

Markt en prijs

De melkaanvoer bij de Nederlandse zuivelfabrieken tot en met augustus dit jaar ligt, volgens het Productschap Zuivel, 1,9% hoger dan in de vergelijkbare periode van vorig jaar. In het lopende quotumjaar, vanaf april tot en met augustus, is dat zelfs 3%. Ook heeft de melk een 0,8% hoger vetgehalte. In de EU-27 is de melkaanvoer tot en met juli met 1,3% toegenomen. Dit past in de lijn van de besluiten van de EU om het melkquotum voor het jaar 2008/09 met 2,5% te verhogen ten opzichte van vorig jaar. De ontwikkelingen in de aanvoer per land lopen echter sterk uiteen. Van de grote productielanden ligt de aanvoer in Frankrijk 6,4% boven het niveau van een jaar eerder terwijl deze in Duitsland 1% eronder ligt. In België ligt de aanvoer zelfs bijna 4% lager. In de eerste zeven maanden is in Nederland minder kaas geproduceerd dan vorig jaar (-0,8%). De productie van boter en mager melkpoeder is daarentegen met respectievelijk 5,6% en 16,6% toegenomen. Door de lagere kaasproductie is ook de productie van weipoeder gedaald. De prijzen van de basiszuivelproducten stonden onder druk vanwege het ruime aanbod. Verder heeft de stagnerende wereldeconomie een remmende werking op de vraag. Deze ontwikkelingen veroorzaken de dalende trend van de maandelijkse voorschotprijzen van melk die aan veehouders wordt uitbetaald. De gemiddelde prijs lag in het derde kwartaal bijna 1 cent onder het niveau van vorig jaar (figuur 1). Het derde kwartaal van vorig jaar werd juist gekenmerkt door een sterke stijging van de prijs. Ondanks dat de teneur minder positief is, blijft de prijs nog steeds ruim boven het niveau van 2005 en 2006. De prijzen voor melkquotum schommelden het afgelopen kwartaal rond de 25 cent per kg. Het aantal transacties ligt tot nu toe duidelijk lager dan vorig jaar. De lease prijs schommelt nogal en de hoeveelheid verleasde melk is juist in de laatste drie maanden van 2007 en de eerste twee maanden van 2008 erg hoog. Een vergelijking van het derde kwartaal 2007, waarin weinig werd gehandeld, met het derde kwartaal 2008 laat dan wel een stijging zien van de leaseprijs, maar deze liep al in het vierde kwartaal van 2007, waarin veel werd gehandeld, op en daardoor is het verschil met nu niet of nauwelijks meer aanwezig.

Omzet en aanwas

De prijs van de nuchtere kalveren is in dit kwartaal fors gedaald, vooral door een ruim aanbod van kalveren vanuit het buitenland. Aanvankelijk lag het prijsniveau van de zwartbonte stierkalveren nog rond 100 euro per stuk maar tegen het eind van het kwartaal waren de prijzen gedaald tot circa 65 euro. De prijzen van de slachtkoeien bleven redelijk stabiel, maar op een hoger niveau dan vorig jaar. Vanwege de vakanties nam de vraag iets af maar de uitstoot van koeien lag eveneens op een laag niveau waardoor vraag en aanbod goed op elkaar waren afgestemd. De handel in melk- en kalfkoeien verliep moeizaam. Het aanbod werd geleidelijk iets ruimer en kopers namen vanwege de minder goede vooruitzichten op de zuivelmarkt een afwachtende houding aan. Hierdoor daalden de prijzen in de loop van het kwartaal.

Resultaten

Wordt bovenstaande informatie vertaald naar ontwikkelingen van opbrengsten, toegerekende kosten en saldo voor een melkveebedrijf met 70 koeien en een melkproductie van circa 550.000 kg, dan blijkt dat het saldo lager uitkomt dan in hetzelfde kwartaal van vorig jaar. Dit is sinds vier kwartalen niet meer het geval geweest (figuur 2). Het lagere saldo is vooral veroorzaakt door de stijgende kosten van krachtvoer en meststoffen. Ten opzichte van hetzelfde kwartaal van het voorgaande jaar zijn deze met respectievelijk 26 en 87% toegenomen. De totale toegerekende kosten zijn in het derde kwartaal met ruim 3.000 euro toegenomen tot 20.200 euro. De melkopbrengst is per saldo nagenoeg gelijk gebleven terwijl de opbrengsten van de nuchtere kalveren daalden en die van de slachtkoeien stegen. Hogere kosten resulteren in een 3.800 euro lager saldo. Over de eerste 9 maanden van 2008 is het saldo nog 12.300 euro hoger dan over de vergelijkbare periode van 2007. Voor het vierde kwartaal wordt wel een forse daling van de melkopbrengsten verwacht in vergelijking met het laatste kwartaal van 2007. Toen leverde de melk nog tegen de 50 euro per 100 kg op. Uitgaande van een prijs rond de 40 euro in het laatste kwartaal van dit jaar zullen de melkopbrengsten in dit kwartaal circa 13.000 euro lager uit kunnen komen. Met deze veronderstelling valt het saldo over geheel 2008 iets lager uit dan dat van 2007.

Figuur 2 Saldo per kwartaal op melkveebedrijven (bij een omvang van 70 melkkoeien, inclusief EU-toeslagen)

